

מהדורה למורה – מפתח תשובות

חג הסיגד • חט״ב – מהדורה למורה

מפתח לכל 3 המסלולים (רגיל • חנ״מ • עולים) ולכל המשחקים בחוברות התלמיד

מסלול רגיל

🕵️ בלש הטקסט

האשם/ה: כיסופים – המילה היא "כיסופים": רגש "חזק, שמושך קדימה", בלי פחד, בלי ויתור, אל ירושלים ש"לא ראיתי... ובכל זאת אני מרגיש אותה כאן". כיסופים הם געגועים עזים שמחזיקים חלום חי לאורך דורות.

1. מה אפשר להסיק מהמשפט "לא היה בקולו פחד"? ← שהרגש של סבא אינו פחד (שולל: פחד)
2. סבא אומר: "אני לא ראיתי אותה... ובכל זאת אני מרגיש אותה כאן". מה זה מלמד? ← שירושלים נשמרה בזיכרון ובלב של המשפחה דורות (שולל: שכחה)
3. הכותב מבדיל בין הצחוק בסעודה לבין המבט של סבא. מה ההבדל? ← הצחוק הוא שמחה של הרגע, והמבט – משיכה עמוקה אל חלום רחוק (שולל: שמחה)

🗝️ צופן

1. השתחוות
2. ברית
3. טהרה
4. אחדות
5. סעודה

המסר: פיצחתם את צופן הברית: ענווה, טהרה ואחדות – שלושת היסודות של הסיגד.

🗺️ תחנות – קוד: חזון

1. הכפר: קס ↔ מנהיג רוחני של הקהילה • אורית ↔ כתבי הקודש של הקהילה • געז ↔ שפה עתיקה של תפילה וכתבים • אמהרית ↔ שפת הדיבור היומיומית → ח
2. ההר: כי ההר מזכיר את הר סיני ומשם מביטים לעבר ירושלים → ז
3. לוח השנה: חמישים יום אחרי יום הכיפורים ↔ מועד הסיגד • ימי עזרא ונחמיה ↔ חידוש הברית • צום עד הצהריים ↔ חשבון נפש • סעודה משותפת ↔ שמחה ואחדות → ו
4. הטיילת: הכיסופים מרחוק הפכו לתפילה מול העיר עצמה → ן

⏳🗂️ מיון

1. טהרה והכנה לפני החג
2. עלייה משותפת אל ראש ההר
3. קריאה מן האורית ותרגום לאמהרית
4. תפילה וברכה לעבר ירושלים
5. ירידה מן ההר וסעודה משותפת

- ערך (רעיון): חשבון נפש • אחדות • כיסופים לירושלים • ענווה
- מנהג (מעשה): צום עד הצהריים • סעודה משותפת • עלייה להר • קריאה באורית

- בעבר – באתיופיה: עלייה להר ליד הכפר • מבט צפונה אל עיר שלא ראו • החלום על ירושלים עוד לא התגשם
- היום – בישראל: תפילה בטיילת מול חומות העיר העתיקה • חג של כל מדינת ישראל • תלמידים מכל הרקעים מצטרפים לחגיגה

נחשו ובדקו

1. מה לדעתכם תעשה ליה? ← תשאל את בני המשפחה ותכין סיפור אישי. ההמשך: ליה פונה לדודתה, שעלתה מאתיופיה בילדותה. הדודה מספרת על ההר, על הצום ועל הקסים, וליה רושמת הכול.
2. מדוע, לדעתכם, דווקא הר? ← כי ההר מזכיר את הר סיני, ומשם רואים רחוק. ההמשך: "ההר הוא כמו הר סיני," אומרת הדודה. "עמדנו שם כמו העם בקבלת התורה, וחידשנו את הברית. ומלמעלה הבטנו צפונה, אל ירושלים."
3. מה תענה הדודה? ← שחלום ישן התגשם, ועדיין יש בה געגוע לכפר. ההמשך: "הרגשתי שהחלום של סבא שלי התגשם," היא אומרת. "ועדיין, לפעמים אני מתגעגעת להר שלנו. אפשר להרגיש שני דברים בבת אחת."
4. מה תענה ליה? ← שכל קהילה צריכה חזון משותף, ענווה וגעגוע למשהו גדול ממנה. ההמשך: "הסיגד מלמד ששומרים יחד על חלום," עונה ליה. "גם כיתה יכולה לעצור פעם בשנה, לבקש סליחה ולהתחדש."

יוצא דופן

1. התרוממות – התרוממות מבטאת עלייה וגאווה; השאר – הכנעה וענווה
2. אורית – אורית היא קובץ כתבים, לא שפה
3. מלך – מלך מוביל בכוח ובשלטון; השאר מובילים בזכות ערכים, ידע והשראה
4. אכזבה – אכזבה מופנית אל מה שלא קרה; השאר – משיכה אל מה שעוד מקווים לו
5. השוק בכפר – השוק הוא מקום של יום־יום; השאר – מקומות שמסמלים בסיגד תורה וחזון

משחקי סיום

טריוויה: 1) שהגובה מסמל קרבה לשמיים ומזכיר את הר סיני • 2) שהנהגתם שיתפה את כל הקהילה • 3) הגעגוע הפך לשמחה של הגעה ולהודיה • 4) כי חלום משותף חיבר את הקהילה ושמר על זהותה • 5) הכנה וטהרה לקראת הרגע המרכזי • 6) אחדות סביב זיכרון וחזון

נכון/לא נכון: 1) נכון • 2) לא נכון • 3) נכון • 4) לא נכון • 5) נכון • 6) לא נכון • 7) נכון • 8) נכון • 9) לא נכון • 10) נכון

מחסן מילים: (1) אחרי • (2) משום ש • (3) ובנוסף • (4) אך • (5) ובכל זאת • (6) לאחר

בלש הניסוח: שלוש קסים → שלושה קסים • לההר → להר • הספר תורה → ספר התורה • מטריות צבעוניים → מטריות צבעוניות • שלושה שעות → שלוש שעות

מסלול חנ"מ

🕵️ בלש הטקסט

האשם/ה: העתק של האורית – חסר העתק של האורית 📜. שלט 3 מדבר על כתבי קודש בגעז – וזו האורית.

1. האם המטרייה במקום? ☂️ ← כן, היא במקום (שולל: המטרייה)
2. מה כתוב על המפה? 🗺️ ← גם המפה במקום (שולל: המפה)

🗝️ צופן

1. דוגמה
2. אורית
3. חלום

המסר: ✨ מנהיג אמיתי מוביל בדוגמה ובחלום משותף.

🗺️ תחנות – קוד: יחד

1. הבוקר: צמים עד הצהריים 🚫🍞 → י
2. ההר: הקסים 🙏 → ח
3. הפסגה: לעבר ירושלים ❤️ → ד

⏳🗂️ מיון

1. צום בבוקר 🚫🍞
2. עלייה להר ⛰️
3. קריאה באורית 📜
4. סעודה משותפת 🍲

- בדוגמה אישית 🙏: מקשיב לאחרים 👂 • עושה ראשון בעצמו 🚶 • מזכיר את החלום המשותף ❤️
- בכוח 💪: צועק על כולם 📢 • מאיים בעונש ⚠️

🔮 נחשו ובדקו

1. מה יעשה הקס? ← יעצור ויעודד את כולם 🙏. ההמשך: הקס עוצר. הוא מזכיר לכולם את החלום. כולם ממשיכים יחד.
2. באיזו שפה כתובה האורית? ← בגעז 📜. ההמשך: האורית כתובה בגעז. הקס מתרגם לאמהרית.
3. מה יקרה עכשיו? ← יורדים ואוכלים יחד 🍲. ההמשך: יורדים מן ההר. אוכלים יחד. שמחים יחד 🎉.

יוצא דופן

1. 👑 מלך – מלך מוביל בכוח, השאר בדוגמה
2. 😢 אכזבה – אכזבה מוותרת, השאר מושכים קדימה
3. 🛒 עגלת קניות – עגלת קניות לא שייכת לסיגד

משחקי סיום

טריוויה: 1) כדי שכולם יבינו 🤝 • 2) חלום משותף 🤍 • 3) אוכלים וחוגגים יחד 🎉 • 4) הגעגוע הפך לשמחה 😊

נכון/לא נכון: 1) נכון • 2) לא נכון • 3) נכון • 4) לא נכון • 5) נכון • 6) לא נכון

מחסן מילים: (1) כי • (2) אבל • (3) אחרי

בלש הניסוח: להה־ר → להר • שלוש פרקים → שלושה פרקים • מטריות צבעוניים → מטריות צבעוניות

מסלול עולים חדשים

🕵️ בלש הטקסט

האשם/ה: מאיה – מאיה! היא נוסעת לירושלים כל שנה, והיא "אוהבת להזמין חברים חדשים". הפתק בעברית, והיא נוסעת – לכן היא כתבה "בוא איתנו".

1. בפתק כתוב "בוא איתנו". מי לא נוסעת מחר? ← רחל (שולל: רחל)
2. באיזו שפה כתוב הפתק? ← בעברית (שולל: יונתן)
3. מה מאיה אוהבת לעשות? ← להזמין חברים חדשים (שולל: רחל)

🗝️ צופן

1. קהילה
2. טיילת
3. הצהריים
4. אתיופיה

המסר: מעולה! עכשיו אתם מכירים מילים חשובות של הסיגד.

🗺️ תחנות – קוד: ביחד

1. התחנה המרכזית: קהילה ↔ הרבה אנשים יחד • טיילת ↔ מקום גבוה עם נוף • צמו ↔ לא אכלו → ב
2. הדרך לירושלים: חמישים יום אחרי יום הכיפורים → י
3. הטיילת: הקסים ↔ קוראים מן האורית • מאיה ↔ מזמינה חברים • יונתן ↔ לומד עברית → ח
4. החגיגה: השתחוות → ד

⏳🗂️ מיון

1. דניאל מוצא פתק בתיק
2. דניאל עולה לאוטובוס בשבע
3. דניאל מגיע לטיילת
4. דניאל רואה את העיר העתיקה

- עבר – מה היה: עלתה • קראו • צמו
- הווה – מה יש עכשיו: חוגגים • נוסעת • אוהבת

🔍 נחשו ובדקו

1. מה הקסים יעשו? ← יקראו ויתפללו. ההמשך: הקסים קוראים ומתפללים. כולם עומדים בשקט.

2. למה מאיה אומרת "עוד לא"? ← רבים צמים עד הצהריים. ההמשך: מאיה מסבירה: "בסיגד הרבה אנשים צמים עד הצהריים. נאכל יחד אחר כך."
3. מה דניאל מרגיש? ← געגועים לבית הישן. ההמשך: דניאל אומר: "גם אני מתגעגע." מאיה מחייכת: "בסיגד מותר להתגעגע. וגם לשמוח שאנחנו כאן."

יוצא דופן

1. צמו – צמו = לא אכלו; השאר – עושים עם אוכל
2. ירושלים – ירושלים היא עיר; השאר ארצות
3. אוטובוס – אוטובוס הוא כלי; השאר אנשים שמלמדים ומובילים
4. עלתה – עלתה בעבר; השאר בהווה

משחקי סיום

טריוויה: 1) תפילה וגעגוע לירושלים • 2) הוא מסכם את השינוי • 3) ניגוד • 4) בשניהם הולכים למקום גבוה • 5) אומר איפה הקהילה גרה

נכון/לא נכון: 1) נכון • 2) לא נכון • 3) נכון • 4) לא נכון • 5) נכון • 6) לא נכון • 7) נכון • 8) לא נכון

מחסן מילים: (1) כי • (2) אבל • (3) וגם • (4) אחר כך

בלש הניסוח: הקהילה עולים → הקהילה עולה • קסים קוראים → הקסים קוראים • ארוחה גדול → ארוחה גדולה • שמח → שמחים

לוודא

- מועד: כ״ט בחשון, 50 יום אחרי יום הכיפורים – לבדוק את התאריך הלועזי השנה.
- הקשר לחידוש הברית בימי עזרא ונחמיה מוצג כמסורת – לוודא ניסוח.
- טהרה וטבילה לפני החג – לוודא את פרטי המנהג.
- האורית: כתבי הקודש של הקהילה בגעז – לוודא ניסוח (לרוב חמשת חומשי תורה וספרים נוספים).
- הסיגד כחג של כל מדינת ישראל – לוודא.
- תרגומי המילון (אנגלית, רוסית, ערבית) – בדיקת דוברים.
- תאריך הסיגד בתשפ״ז: כ״ט בחשון = 9.11.2026 (חישוב) – לוודא.
- הסיגד כחג רשמי בישראל (נקבע בחוק, 2008) – לוודא.
- מנהג נשיאת אבן בעלייה להר – לוודא.
- מקום החגיגה בירושלים: טיילת המשקיפה על העיר העתיקה – לוודא.
- האורית: כתבי הקודש בגעז, הכוללים את התורה וספרים נוספים – לוודא נוסח.